український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 8 (46) * ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1996

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис
Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво ЛВ-№122

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,
о. Йосиф Будай, ЧСВВ,
о. Павло Мадяр, ЧСВВ

Літературне редагування та коректура Ігоря Скленара

Комп'ютерна верстка Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 27.06.96 р. Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Тираж 4000 прим. Зам. .37

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1996.

ЗМІСТ

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Унія - повернення з манівців... 1
Намір апостольства молитви на серпень.. 3
Наталя Назар
Віра і наука 5
Ієромонах Йосиф Будай, ЧСВВ
Як лікувати нерви? 7
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
Переможе лише доброта! 10
о. Ісидор Гончар, ЧСВВ
Роздуми про єднання 12
Я. Яворський
Віра його незламна 17
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Сестри святого Йосифа і Отці Василіяни. 20
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Перше паломництво чудотворної ікони Матері Божої Христинопільської... 25
Іван Долинюк
Як же фабрикуються лефевристи?..... 26
Писанню книг не буде кінця... 27
Незаконні вимоги 29
Нам пишуть 30
Володар Буженко
Малий литовець 31
Подяка 32

На обкладинці: *Преображення Господнє*

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

УНІЯ - ПОВЕ́РНЕННЯ З МАНІВЦІВ

Про унію, тобто порозуміння в Бересті наших владик 1596 року, багато говориться і пишеться. Кожен по своєму розтлумачує цю історичну подію та їй навішує, відповідно до своїх переконань, ярлик.

Буває і таке, що люди справді мають добрі наміри і хотіли б знати, що це таке, ота "унія", і собі та й іншим хочуть виробити ясне і точне поняття. Інші знову запитують, яка ж є різниця між нинішніми "церквами"?

Про цю актуальну проблему спробуємо поміркувати. До того наступає цілий ряд питань, на які треба вичерпно відповісти. Перше питання: хто заснував Церкву?

На нього нам дає відповідь текст Євангелія від св. Матея: "Ти - Петро (Скеля), і що я на цій скелі ЗБУДУЮ МОЮ ЦЕРКВУ й що пекельні ворота її не подолають" (16, 18). З тексту ясно виходить, що сам Христос збудує, і то не яку собі там Церкву, але свою. Як же ж тоді може бути інша Церква, не його творення і не Христова?

Слова і волю Господа нашого Ісуса Христа добре розуміли апостоли і тому св. Павло пише ефесянам: "Ми, співгромадяни святих і домашні Божі, побудовані на підвалині апостолів і пророків, де наріжним каменем - сам Ісус Христос. На ньому вся будівля, міцно споєна, росте святим храмом у Господі..." (2, 20-21).

Друге, на що необхідно відповісти, і то точно та виразно:

Митрополит Иосиф Велямин Рутський (1613-1637), реформатор Василіянського Чину

Христос тільки одну Церкву заснував, і то єдину, іншої немає і бути не може, коли вона має бути Христова. Коли Христос говорить про доброго пастиря, в Євангелії від св. Івана це записано, то додає: "Ще й інші вівці я маю, що не з цієї кошари. Я їх мушу привести, і вчують вони мій голос, - і буде одне стадо й один пастир!" (Ів. 10, 16). Саме це є основою екуменізму: якщо є Христова Церква, то тільки одна-єдина, і другої немає!

В архієрейській молитві Господь Ісус молиться: "Та не лиш за цих молю, але й за тих, які завдяки їхньому слову увірують в мене, щоб усі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоб і вони були в нас об'єднані; щоб світ увірував, що ти мене послав" (Ів. 17, 20-21). Галатам пише св. Павло: "Нема юдея ані грека, нема невільника ні вільного, немає ні чоловіка ані жінки, бо всі ви одно у Христі Ісусі" (Гл. 3, 28). І всі є членами одного тіла Христового! (Еф. 5, 30).

Отож, коли Христос сам заснував Церкву, і то на св. Петрі й ще до того одну-єдину, то лишається усім, хто віддалився чи й відколовся від тої виноградної лози, лише єдина рада - повернення. І то чим скоріше вертатися до отари, і стати повноцінним членом єдиного Христового тіла.

Протягом історії ми бачимо сумні та жалю гідні приклади, що від Петрової Церкви, заснованої Христом, щораз то відколювалися різні частини. Спершу це були різні єретики, що більшою чи меншою мірою поривали з єдністю науки і віри, а потім бачимо і роз'єднання 1054 року. Хоча це була велика гілка, але вона відкололася від кореня і почала нидіти та меншати (сьогодні стамбульський патріархат має всього біля 70 тисяч вірних, а наші діаспорні екзархати мають часто набагато більше членів!). У 16-ому столітті від'єдналися ще німецькі вірні-протестанти і англікани. Вони чисельно зійшли на манівці і опинилися поза Христовою отарою-єдиною Церквою.

Їм нічого іншого не лишається, як тільки повернення до Христового стада... А це зробили тому чотириста років наші владики в Римі (1595) та Бересті (1596). Завернули з манівців і не далися до нині, при таких незвичних обставинах, відсахнутися знову від Скелі-Петра. Оце і є "унія" - повернення до Христа і до Скелі-Петра. І дивно нам, що є такі особи, які можуть патякати, нібито "унія" була помилкою. Це ніщо інше, як тільки виразна заздрість ближньому благодаті Божої - гріх проти Святого Духа!

Ми ж далі крокуймо певною дорогою до вічного призначення і бережімося тих, які знову хотіли нас вивести в поле і звести на манівці! Боже, бережи нас, і ти, Пресвята Богородице зі св. Йосафатом!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ЛЕГЕНДИ ГАЛИЦЬКОГО КРАЮ

ТІНЬ

Сталося це у давнину. Брат убив брата. Вбив за коштовності та гроші. Але протягом всього життя його переслідував страх. Страх, що у потойбічному світі доведеться відповідати за скоєний злочин. І ось цей страх переріс у тінь, яка повсюдно блукала за вбивцею. А коли вбивця помер, тінь перекинулася на всіх людей і всі предмети, на гори і дерева, на квіти і трави, на всіх тварин і навіть на каміння, як застереження, що не можна коїти злочин.

Тарас ЛЕХМАН

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА СЕРПЕНЬ:

Загальний: ЗА ПОВЕРНЕННЯ ДО ЦЕРКВИ ВСІХ ТИХ, ЩО ВІДЧУЖИЛИСЯ ВІД НЕЇ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Церква Христова має різні роди членів. Є між ними ревні і святі та відповідальні члени, але й не бракує інших непохвальних вірних. До цих мусимо зарахувати лінивих та оспалих мирян, які мають багато вимог і претензій до проводу Церкви, але чогось то забувають про свої обов'язки. Вони ж їх торжественно взяли на себе під час хрещення, подружжя та інших публічних актів, де зобов'язувалися бути гідними членами містичного тіла Христа, що ним є Церква.

Ще є окрема частина людей, це так звані "відчужені". Виходить з

аналізу самого слова, що для них Церква та її справи стали чужими. А через що ж то люди відчужуються? Є кілька причин, які вирахуємо.

1. *Власне недбальство.* Коли душа не старається молитися, ходити до церкви та сповняти інші суттєві християнські повинності, то поволі стане чужинцем у своїй власній духовній громаді. А таких є чимало.

2. *Натиск інших* чи так звана публічна опінія, як це було раніше. У школі і в громадському житті не лише були проти Церкви, але ще й з завзятістю та впертістю воювали проти усяких об'яв релігії, і тому не один став чужим для громади спасіння.

3. *Замале старання самої Церкви*, тобто її служителів, які часто не дбають про залучення вірних до неї. Коли, наприклад, нема точно вказано час відправи, не раз і вірні зійдуться, а священика нема, чи тільки править десь-колись і не чують вірні доброї проповіді та й не мають де висповідатися чи розв'язати свої труднощі. І то не можна дивуватися, що люди відходять і часто взагалі не вертаються до Божої установи.

Нам залишається не лише молитися, але й вишукувати відчужених, як той добрий пастир овечку в горах, і привести до кошари!

Місійний: ЩОБ УСЯ ЦЕРКВА БАЧИЛА НЕВІДКЛАДНІСТЬ ГОЛОШЕННЯ ХРИСТА І ЙОГО ВЧЕННЯ ЧИСЛЕННИМ НАРОДАМ АЗІЇ.

Найбільш залюдненим континентом на земній кулі є Азія. Живе там сила-силенна народів і племен. Церква звертається до нас для того, щоб ми усі зрозуміли, що годі відкладати проповідь Христа та його благої вістки цим народам.

Та більш важливіше те, що ті країни і народи так мало знають про Христа, і їм Його маємо занести. Ми, українці християни, чогось то навіть не думаємо про наших земляків, які живуть на цьому широкому континенті. Чужинці вважають, що там є біля 15 мільйонів українців. Отож ними поцікавмося. Хай би наші священики їхали туди місіонарювати, бо люди просять і ніхто, на жаль, не відгукується. Треба висилати літературу, та й головно молитися і приносити жертви, щоб азіатський континент став християнським.

Місцевий: ЩОБ МАТИ БОЖА СВОЇМ МИЛОСЕРДЯМ І ПОМІЧЧЮ ОГОРНУЛА ВСІХ, ЯКІ ЦЬОГО МІСЯЦЯ ПЕРЕЙДУТЬ У ВІЧНІСТЬ.

Ніхто з людей не любить так безсмертні душі, як Пресвята Богородиця: тому в найважливішій хвилині життя, у переході до вічності, Вона старається, щоб ні одна душа, куплена ціною крові Її Сина, не пропала. Ми ж молімся, бо не всі охочі скористати з цієї великої ласки. Хай Пресвята Богородиця за них заступається, і вони тоді співпрацюватимуть з Божою ласкою в час переходу з дочасного життя до непроминаючого і щасливого вовіки.

Покровителька на серпень - свята Богомати Анна

Це дружина праведного Йоакима і матір Пресвятої Богородиці. Усе своє життя прожила праведно і удостоїлася стати бабунею Сина Божого. Між християнським народом здавна процвітає до неї набоженство. Тому стараймося і ми, члени Апостольства Молитви, святу Анну гаряче почитати. Не забудьмо, що є в нашій Церкві жіноче згромадження сестер катехиток св. Анни. Воно прибуло з Бразилії та й працює в Україні. Стараймося про його розвиток і добрі покликання.

ВІРА І НАУКА

(взаємозаперечення чи гармонія?)

Молюсь, не дай мені з розпуки
Зректися розуму мого
Нехай не гасне світ науки
В промінних сяєва Твого
П. Куліш "Молитва"

Два крила, якими підноситься людина у безкраї простори - це віра і наука. З самого початку історії вели вони людину впродовж віків, як два нероздільні товариші, удосконалювали її знання, мораль і життєві вимоги.

Середньовічний гуманізм став глядіти з нехіттю на християнську віру. Відтоді починається щораз сильніший наступ, щоб відірвати віру від науки, ба навіть викликати між ними ворогування. Отже, як поєднати віру і науку? Наука і віра не зносять одне одного як світло й темрява - звучить бравурно відповідь, починаючи з XIX ст.

Наука і віра - це в дійсності два роди пізнання. В науці є чинний розум, у вірі діє також розум, але просвічений надприродним об'явленням. Істинна наука - це пізнання Божого творіння, феноменів і законів. Це скарбниця фактів, повністю встановлених точними спостереженнями і виражених здоровим глуздом. Однак атеїсти і безбожники, намагаючись заперечити Бога і визнати віру як зайву для людини, взяли собі на озброєння науку, по вінця наповнивши її зовсім безглуздими теоріями, хоч би й такими як от: походження життя на Землі за Опаріним, походження видів (Дарвін), походження людини (Ламарк). Звернімося до

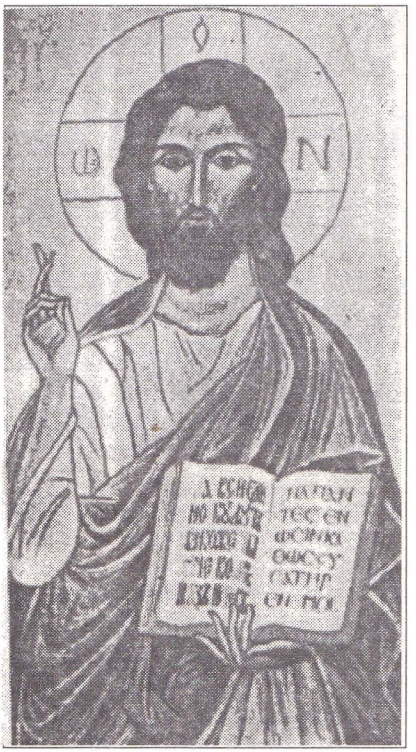

основоположних принципів останньої теорії: "Четверорука" мавпа перетворилась у "двоногу", яка поступово розселилась по землі; поступово формувалася свідомість, стала формуватися мова" (Ж. Б. Ламарк "Філософія зоології"). Все ясно і зрозуміло, чи не так?...

Щоб ми сказали про людину,

яка стала б нас переконувати в тому, що аероплан виник сам по собі, що колись давно, в доісторичні часи близько 2 млн. років тому в силу незрозумілих обставин і процесів сталеві частини аероплана виникли із землі, дерев'яні - з лісу, а всі інші частини сповзались з різних місць, зв'язалися, склеїлися і навчилися літати. Або годинник - спочатку був наручним, потім внаслідок тривалого еволюційного процесу перетворився у будильник, будильник у настінний, настінний в баштовий. Про такого ми б сказали, що він, мабуть, "куку". Аналогічно можемо сказати про пропагандистів отих "наукових" сурогатів. У горе-науковців достатньо було фантазії, щоб заявити, що все існуюче на Землі виникло з однієї протоплазми... Правда, розуму, щоб пояснити звідки на мертвій планеті з'явилася жива клітина, у еволюціоністів виявилося замало. Атеїсти говорять: "А хіба наука повинна брати за основу те, що написане в книзі Буття?"

Тож даймо їм відповідь: об'явлення не є для науки ані джерелом, ані доказом, а лише вказівкою, що деяких правд не може вона оспорювати (Й.Сліпий "Віра і наука"). Академік В. П. Доброхватов стверджує: "Істинна наука давно встановила той незаперечний факт, що матерія сама по собі мертва і породити життя не може". А відомий французький хімік і бактеріолог Пастер сказав: "Життя виникло з життя". Отже, "живе від живого, розумне від розумного"! Святе Письмо - це не енциклопедія з фізики чи підручник з біології, тому у ньому не наводиться закон весвітнього тяжіння чи опис фотосинтезу у рослин. Це Дар Божий не для конкретного прошарку суспільства, це джерело віри для невчених і вчених, щоб поглянувши на зоряне небо , один без наукових знань, а інший, пізнавши закони Всесвіту, промовили подиву повні слова: "Небеса оповідають славу Божу і діло рук Його проголошує твердь небесна" (Пс. 19).

Наталя НАЗАР, м. Львів

З ПОТОКУ НОВИН

В каплиці монастиря сестер святого Йосифа у Львові відправлено подячну молитву за єврейську родину Тендлерів. Доля звела їх на початку 80-х років, коли сестри Йосифітки придбали помешкання по вулиці Личаківській. Звісно, що сусіди-євреї не знали нічого про таємні реколекції греко-католицьких монахинь, проте вони бачили, як у дні більшовицьких дат - 8 березня й на річницю жовтневої революції поряд збиралися по 12-15 скромних дівчат і жінок. Окремих навіть знали за місцем праці, здогадувалися про їхню заборонену місіонерську діяльність. І на свій розсуд не раз відволікали небезпеку. "Там нікого немає вдома", - впевнено заявляла старенька бабця Песя, коли в брамі раптом з'являлися непрохані й підозрілі незнайомці. Згодом виявилося, що це була поодинока обитель, де уникли ревізій і переслідування з боку репресивних органів. Сестра Христина згадує, як на прохання єврейської родини монахині опікувалися хворим сусідом Борисом. "Я молюся за Вас, а Ви моліться за мене", - мовив він до однієї з сестер Йосифіток. Цей чоловік помер у примиренні з Богом. Тендлери виїхали до Ізраїлю, сестри Йосифітки вийшли з підпілля, залишивши в пам'яті добру згадку про сусідські взаємини на Личаківській вулиці у Львові.

Радіо Ватикан

ЯК ЛІКУВАТИ НЕРВИ?

Життя християнина на землі - це життя постійної боротьби. І як на війні є місця, де ворог кидає більше сил, щоб здобути перемогу, а на іншому місці більш затишно. Так і віковічний ворог Бога і людини-диявол-поводиться. Як добрий стратег, він усі свої зусилля прикладає там, де бачить змагання людей до святості. І не дивно, що один монах бачив силу-силенну злих духів, які оточували і намагалися спокушати монаші душі в святій обителі, а тільки один злий дух спокійно забавлявся на міському торговищі, де люди мало дбали про святість.

За останні 3-4 роки велика духовна боротьба, боротьба за безсмертні людські душі перекинулась на рідну українську землю. Різну зброю використовує посланник князя темряви: міжрелігійні чвари, зле трактовану "свободу", під якою багато розуміють вседозволеність, коли діти виявляють незалежність, непослух батькам і наставникам (вчителям і вихователям), а дорослі заглушують голос совісті надужиттям алкоголю, що призводить до руїни сімейного затишку і є основою багатьох інших гріхів. А очолив цю злу темну силу "диявол нервів". В умовах економічних труднощів йому легко дається зводити людей до гріха. Всі це усвідомлюють, однак зарадити собі не можуть.

Як боротися з тим злом? Що робити, щоб не втрачати контролю над собою?.. Дуже часто мала трудність стає причиною великих гріхів, як маленька іскорка великої пожежі.

... В храмі св. Андрія кілька

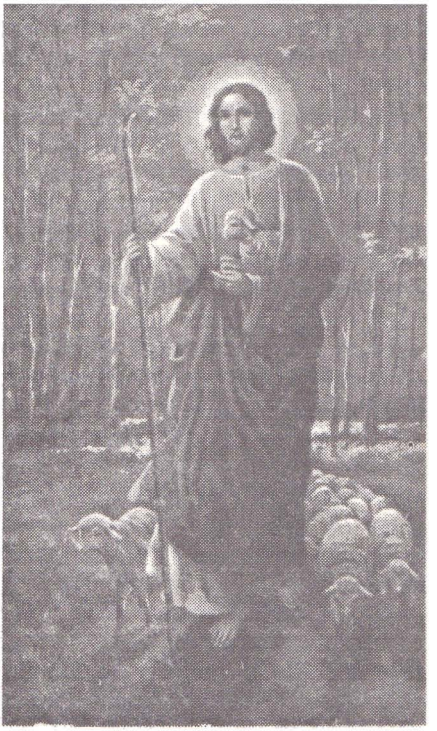

священиків закінчували довгий робочий день під час Великого посту у сповідальниці. Годинник показував уже за 23.00. Останні причасники залишали церкву. Гасло освітлення. Коли ми з о. Діонізієм Бзделем виходили, і службовець зачиняв церковні двері, підійшов один чоловік, щоб помолитись, і якщо можна, висповідатись. "Приходьте завтра. Можете без черги". "Добре. Нехай буде Божа воля". По одягу видно було, що проживає в селі. Років 30-35. Він пішов поспішно. Ми йшли повільніше-закінчували молитись на вервиці. Зайшовши на фірту Святоонуфріївського монастиря, я побачив того чоловіка тут. Ми роз-

говорились. Не одружений. По руках видно, що великий трудяга. Має тільки стареньку маму. Землі мають досить та механізації ніякої, і тому вся робота випадає на руки. Їхати на село вже було пізно, тому прòсив, чи не можна в нас переночувати. Отець протоігумен дозволили. Після того просив, щоб його висповідати, щоб зранку не вистоювати в черзі, а тільки на Св. Літургії запричаститись. Після сповіді я приніс йому вечерю. В нашій розмові між іншим я його запитав: "Що треба робити, щоб не нервуватись. Бо в теперішній час на кожному кроці цим гріхом люди найбільше грішать?"

"Потрібно багато молитися. Але не так устами, поверхово. Треба молитися серцем, душею. Набиратися на молитві спокою, який є ліком проти нервів". Того пізнього вечора я вже не читав точки для раннішнього розважання.

Пригадую, як кілька років тому, теж під час Великого посту, один священик із Заходу в невеличкому колі духовенства сказав, що коли є так багато праці, то менше потрібно постити, бо людина тоді більше схильна до нервування. "Краще буде, коли більше з'їмо, а у ставленні до ближнього будемо лагідніші". З однієї сторони - правда.

Читаємо Святе Письмо. Коли одного разу Христос вигнав злого духа з хлопчини, а учні пізніше запитали, чому вони не могли його вигнати, то почули: "Цей рід злих духів виганяється постом і молитвою".

Також у св. Луки читаємо про пророчицю Анну: "...зоставшися вдовою аж до 84 року, вона не відходила від храму, служачи (Богові) вночі і вдень постом та молитвою" (2, 37).

Тепер розуміємо, що крім їжі тілесної є інша, корисніша, - молитва. "Написано: чоловік житиме не самим хлібом, а кожним словом, що виходить з уст Божих" (Мт. 4,4).

Чому давні монахи і пустинники так мало споживали їжу? Св. Макарій Єгипетський і багато інших протягом Великого посту зовсім нічого не їли. Відповідь проста - вони посвячувались в основному молитві. Тому бачимо, що коли хтось багато умертвляється, постить, але не компенсує це молитвою, то стає нервовим. Коли ж людина затоплюється в молитві, то не відчуває потреби в їжі, і що найголовніше, - зберігає миролюбність, спокій.

Та що робити сучасній людині, яка не має того щастя, як давні пустельники - жити далеко від суєти світу. Чи залишається тільки заздрити? Так, нехай буде заздрість, але тільки свята, безгрішна. Без неї і святі не ставали святими.

Два приклади. Якось після вечірньої Св. Літургії підійшла одна парафіянка і попросила пробачення, що так пізно турбує, та однак просить поїхати в лікарню, бо в реанімації знаходиться тяжко хворий, якому треба уділити святі Тайни. Є сумнів, чи до ранку дочекає. Нашого водія вже не було, тому вирішили добиратися попутнім транспортом. Під час розмови з нею приходив до душі якийсь дивний спокій. Мені цікаво було взнати, як вона проводить життя. Я зрозумів, що це рідкісна по доброті людина. І коли ми вже сиділи в таксі, я попросив, щоб трошки розповіла про себе. Як виявилось, не працює. Є інвалідом і має невеличку пенсію. Живе з мамою, пенсіонеркою. Якось цими грішми обходяться. "Я дуже люблю молитись на вервиці. Щодня від-

мовляю цілу вервицю-150 Богородице Діво. Крім того додаю до кожного Богородице ще "Достойно" і "Преславна". На молитву, таким чином, щодня припадає 4 години. Користуючись її щирістю і дитячою простотою, я просив, щоб вона тут помолилась. І був я глибоко вражений, бо молитва зразу її захопила "в полон". Вона забула за мене, за водія таксі, а уся її увага, ціла душа полинула до свого Творця. Молилась повільно, кожне слово виходило з серця. Я чомусь їй позаздрив. Краще, ніж раніше, усвідомив я слова о. Піо, який в глибокій старості говорив: "Не хочу бути ніким іншим, тільки братом, який молиться".

Іншого разу о. Василь Зінько дав мені листа: "Прочитай. Може даш відповідь". Ось скорочений зміст цього листа: "Пише до Вас ваш парафіянин. Мені за 25. Живу з батьками. Хочу розповісти Вам про свого батька... Має жінку, двох дітей, старенького батька на селі. Проте на нас практично не звертає уваги, бо ніколи: постійно в молитві. Строгими постами довів своє тіло до скелета. Тепер під час посту рідко коли яку страву їсть, а то переважно хліб і вода. Сьогодні взагалі нічого не їв і не пив, бо є празник римо-католицького Благовіщення. Ніяких розмов з нами не підтримує, бо може говорити тільки про Бога. Все інше абсолютно не для нього. Взимку спав на підлозі, хоч би туберкульозу не набув. На всі зауваження каже, що йому допоможе тільки піст і молитва.

Біля нас є сусіди, де чоловік випиває, жінка свариться. Але раз добре, раз зле. Живуть і можуть спокійно, по-сімейному порозмовляти.

...Встає о 4 год., молиться до 7 год. Тоді йде на Службу Божу. З роботи приходить на обід о 12 год. і до 2 год. більшу частину проводить на молитві. Часто йде ще на вечірню Службу Божу. Додому приходить після усіх відправ о дев'ятій годині, ще пів години молиться. Щось їсть. Йде до іншої кімнати, бо ми дивимось телевізор. Ми йдемо в 11 год. спати, а він ще молиться. І так щодня. За останні 4 роки батько став релігійним фанатиком. В нього вже як наркоманізм: сьогодні молиться 1 год., завтра 2 год., а зупинитися вже не може...

А були часи, коли тато був батьком сімейства, вирішував якісь сімейні справи, був душею компанії, родини, міг по-батьківськи крикнути на нас, - дітей. Тепер тільки мовчазна, покірна тінь залишилася від нього. Ніщо його не цікавить - тільки справи Божі.

Прошу допомогти нашій сім'ї. Покірно прошу вибачення.

Слава Ісусу Христу!"

Напевно, цей лист не тільки серед вірних викличе різні відгуки, але також духовні особи неоднозначно відреагують: одні стануть на захист, а інші засудять ту молитовну душу.

Однак кожен схильний вважати, що набагато більше є добрих теоретиків, ніж добрих практиків. Теорія, не підтверджена практикою, приносить мало користі. Практикуючий християнин - це живе слово Христової Євангелії. Дав би Бог, щоб було між нами більше "релігійних фанатиків".

В життєписі св. пароха з Арсу записано, як злий дух жаліється: "Як ти страшно вимучив мене. Якщо б таких як ти було 3-х, моє царство було б розбите. Ти від мене вирвав 80 тисяч душ".

Ієромонах Йосиф БУДАЙ, ЧСВВ

ПЕРЕМОЖЕ ЛИШЕ ДОБРОТА!

Є одне оповідання з дохристиянських часів, яке на декілька століть випередило християнську мораль.

НА СВІТЛИНІ: на празнику Пресвятого Серця Христового проповідує о. Дам'ян Богун, ЧСВВ. Жовква, 1990 рік.

Цар Сарданапал переміг ворожий народ і тепер на троні очікує вєликої насолоди від цього. До нього приведуть в кайданах царя переможеного народу і проведуть з ним звичну процедуру в таких випадках: живцем здеруть з нього шкіру, відтак будуть четвертувати його тіло. А цар переможець буде насолоджуватись його муками. В той час в кімнату царя заходить маленький чоловік зі збанком води в руках і наказує Сарданапалу зійти з трону і нахилити голову. Старець повільно виливає усю воду цареві на голову. Але під час цієї події цар страшенно кричав, а коли все закінчилось, пробудившись мовби зі сну, перестрашено оглядався на всі боки. Виявилось, що ці кілька хвилин, коли на його голову лилась вода, усе змінили у світі. Переможцем став ворог Сарданапала, і він тепер наказав привести його до себе, щоб четвертувати. Сарданапал пережив усі муки, що чекали його ворога, і як прийшов до себе, одразу наказав звільнити царя-раба. І він прийняв його як найліпшого друга, перепрошуючи за всі образи, що були йому заподіяні. Ясно, що таке думання мало б зупинити всякі війни, ворожнечу, протистояння людей, яким завжди вигідніше жити як братам, а не ворогувати.

Християнство сильне і гарне лише такою мораллю. Хто цього не знає або цього не робить, тому ще далеко до християнства. "Люби свого ближнього як самого себе!... Що ви зробили одному з цих моїх малих, то ви Мені зробили!" Христос приніс нам на землю лише любов, доброту і милосердя, навчив нас молитись "Отче наш", щоб ми ніколи не забули, що ми всі рівні перед Богом. А у притчі про "милосердного самарянина" ясно показав, що той, хто не милосердиться над своїм ближнім, гідний осудження, ким би він не був.

Ми очікували з великими надіями відродження християнства і нам на гадці не було сперечатися з кимось про його віру. Це ж справа совісті. Однак ми не могли не вимагати повернути храми наших батьків, з яких так несправедливо вигнали нас безбожники. Якщо б у наших братів було чуття справедливості і вони поставилися би до нас як належиться, з добротою і милосердям, усе християнське: віра, молитва, добрі діла, виховання молодого покоління в християнському дусі, запалало б у нас з невимовним ентузіазмом і радістю, приносячи прекрасні плоди, вистраждані ісповідниками і мучениками християн усіх напрямків. Але замість того почалася ворожнеча. Християни зуміли своїх братів християн змусити молитися на вулиці, вистоювати під стінами храмів, мовби це вже не діти Божі і їх боротьба за свободу Церкви не вартує нічого, бо вони не хочуть міняти свою віру! А того безбожникам якраз і треба було! Всі їх злочини, переслідування нераз оправдані і замовчувані... Стверджують, що страшного нічого не сталось: терпіли за віру і йшли в тюрми лише дурні люди, а розумні змінили віру або публічно стали невіруючими, - і все добре!

Та це не розв'язання проблеми. Більшість храмів може залишитися напівпорожніми або будуть у них молитись по-фарисейськи, молодь опиниться на вулиці і буде поповнювати клани злочинців, школа залишиться далекою від Христа, а у родинах не запанує християнський дух любові, з'являться ще вульгарніші книги, ніж колись, і багато скаже: "Все, нас вже ніхто не спасе... Треба буде ще раз ліквідувати недобитків фарисеїв-християн"... Говорять про любов, а ширять ненависть. Говорять, що вони якісь брати, а у них до братів нема і крихітки милосердя!

Так, дорогі брати і сестри, такою дорогою мрожна зайти у страшні хащі! З діл спізнаєте їх! Хто зробив квітучу Югославію страшною руїною? Це так рятують християнство, як це робиться у Чечні? Коли Грачов публічно приймав хрещення у дружній Грузії, він якраз готувався бути вождем православних проти невірних мусульман. Та хай Господь спасе світ від таких хрещених! Чому на наших очах руйнується така могутня імперія єдиновірних братів? Країна, колись насильно завойована, яка чудом здобула свою свободу, вже не має права і релігійно почуватись вільною. Якщо в 1593 році був куплений патріархат, то хіба вже тепер має право позбавити самостійної християнської віри і всі інші народи, які набагато раніше стали християнськими?

Однак це лиш початок біди. Християни, які покинули Христа і ним принесену науку любові і доброти, скоро відчують, що їх "дім залишиться порожнім". Що ж це за релігія без любові? Яка різниця між безбожником, який відкрито переслідує християн і одним "християнином", що зачиняє храми на замок?..

Християнство або буде тим, чим має бути, або його взагалі немає бути. Ми знаємо, що на світі нема більшої суперечності, ніж Христова наука і фарисейство. Фарисеї кричали: "Ми маємо Закон і по нашому Закону має померти, бо зробив себе Сином Божим!" Христос сказав: "Я прийшов на світ, щоб дати свідоцтво Правди. Пізнайте Правду, і Правда визволить вас!" Брехня і вбивство, пропаганда ненависті і війна - це справа одного і того ж диявола. "Диявол був чоловікогубцем від початку,

брехуном і отцем брехні... Він у правді не стоїть, бо і не може стояти!" - говорить Христос.

Знаємо, що шлях до істини - довгий. До доброти - ще довший! Однак тільки цей веде до Бога і до Царства Божого. Ми не можемо признати такого Творця, який творить різних людей з різними правами. Принаймі, Христос вчив зовсім не так: "Яким судом судите, таким вас судити будуть! Як хочете, щоб вам люди робили, робіть їм так само!" Нам дорога любов і любимо милосердя? Тоді починаймо з того, а все інше відкладімо на бік. Якщо у нас дотепер щось не ладилось, то лише тому, що не пішли тією дорогою! Почнімо знову!

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

РОЗДУМИ ПРО ЄДНАННЯ

Берестейська унія (1596) та її чільні діячі (митрополити Рагоза, Потій і ін.) в постатях визначних Василіян.

Цього року греко-католики Херсона відзначають кілька знаменних дат у своєму релігійному житті. Разом із усіма жителями планети ми, за прикладом вифлеємських пастушків, вітали Різдвяної ночі у вбогих яслах народженого Божого Сина: Радісно, з колядками і віншуваннями, святкували ми прихід Бога з Неба на Землю і в людські душі: ходили від домівки до домівки наших вірних, нагадуючи їм про цю подію. Допомогли

нам відзначити це Таїнство сестри Пресвятої Родини - привезли з собою зі Львова молодіжний вертеп, що при церкві св. Михаїла. Їх вистави дивилися наші вірні, православні, протестанти, а також школярі, студенти, воїни, хворі у лікарні.

14-го квітня відзначали найбільшу подію в житті християнського світу: Воскресіння Христове, яке дає Божественну силу кожній людині, що йде за Христом, ставши членом Його Святої Церкви через Таїнство Хрещення. Цією силою воскресіння наділив Божий Син свою Церкву в 50-ий день після свого воскресіння, коли зіслав на своїх учнів Святого Духа. Цю дату народження Церкви Христової пам'ятаємо, щоби не захиталася наша віра в Одну, Святу, Соборну (Вселенську), Апостольську (Петрову) Церкву, яка мала, має і буде мати одного пастиря і буде одним стадом до другого приходу Христа. Цей наказ пастирства вручив Божий Син Апостолові Петрові, знаючи, що лукавий ворог Церкви захоче розколоти, роздробити, а то й знищити Її, як хотів знищити самого Божого Сина. Тричі Ісус наказував Петрові: "Паси Мої вівці, паси Мої ягнята!" Щоби не захитався Петро і його наслідники, щоби не захиталися вірні всіх часів, сказав до Апостола: "Ти - Петро (Скеля), і на цій Скелі збудую Мою Церкву й що ворота пекельні не подолають Її", і в тій Церкві "Я буду з вами по всі дні, аж до кінця віку".

Цю тверду непохитну Петрову Віру ми прийняли ось уже понад тисячу років тому, коли хрестилися цілим народом у водах Дніпра в 988-му році за часів правління князя Володимира Великого. Цією Вірою продовжували жити навіть тоді, коли наші хресні грецькі ортодоксальні (правовірні) батьки відреклися від Петрової Віри і Церкви, а створили свою автокефальну церкву - незалежну від Петрового наслідника (а, певно, й від самого Христа і Бога, бо не послухали Його наказу). Зате стали залежними від держави і від тих людей, які правили тою державою (від кесарів). Ця сумна подія сталася 1054-го року. Лукавому вдалося відколоти великий камінь від Петрової Скелі, а за ним почали відпадати й дрібніші камінці. В 1589-му році зазнала розколу (за кару, мабуть) сама грецька (Константинопольська) церква - їй довелося погодитися на утворення автокефальної Московської церкви, яка за той час уже встигла змінити свою вивіску: замість правовірної (від слова "ортдоксос") стала називати себе православною. Ця зміна назви сталася за митрополита Кипріяна наприкінці 14-го століття. Переді мною лежать виписки з московського Лаврентіївського літопису (ще за 1237-ий рік), з часів, коли татари нападали на Москву. Ось вони: "В ту же зиму взяли Москву татары и воеводу убили Филиппа Нанка, павшего за правоверную христианскую веру...", а в іншому місці: "Братья! Лучше нам умереть перед Золотыми воротами за святую Богородицу и за правоверную веру христианскую...".

Так от, ця вже православна незалежна Московська церква, як і таке ж незалежне Московське государство, почали заглядати поза свої володіння, як би інших узалежнити від себе. Яким чином це робилося, кожен з історії знає. З невеличкого Московського князівства утворилася найбільша імперія світу. Спочатку вона була російською самодержавною і православною, в якій більше віддавалося слави царям, ніж Богові. В кінці вона стала називатися совєтською (також російською і православ-

ною), в якій більше славилося вождів, а менше всього - Бога.

Православна Московська церква прагнула стати для нас хресними родичами. Маючи ж таких хресних батьків, ми мусіли б розірвати зв'язки з Петровою Церквою, з Її Апостольською Столицею, мусіли б також славити царів, вождів, а потім вже Бога. Ми мусіли б навіть відректися від своєї мови, бо московське православіє могло виражатися тільки російською мовою (воно живе і "здравстує" в Україні й до нині). А щоби цього не сталося, наші Владики Іпатій Потій, єпископ Володимирський, Кирило Терлецький, єпископ Луцький на чолі з митрополитом Київським Михайлом Рагозою в 1596-му році остаточно і на всі часи оголосили, що нашими хресними батьками (духовними провідниками), без усякого зайвого і небезпечного посередництва, є наслідники Апостола Петра на Римському Престолі. Через сотню років до Берестейського єднання приступили ще два Владики: Інокентій Винницький, єпископ Перемиський, і Йосиф Шумлянський, єпископ Львівський. Свідомо не вживаю латинський термін "унія", щоби всім зрозумілішою була подія, що сталася рівно 400 літ тому у нашій Церкві: ми безпосередньо з'єдналися (не розкололися, а з'єдналися) з Церквою, до якої раніше належали і від якої нас старалися (і стараються до нині) від'єднати ті, що люблять усякі роз'єднання й автокефалії.

Такого Єднання і такої Унії ми бажаємо всім церквам, усім народам, усім родинам і всім людям!

Безумовно, що всі названі дати для нас є знаменними: і Народження Христа в Вифлеємі, і утвердження Ним Одної (Вселенської) Церкви в день П'ятидесятниці, і прийняття нашим народом ортодоксального християнства (правовір'я) через водне Хрещення в Дніпрі. Та найбільшим торжеством цьогоріч є для нас подія Єднання. Нею радіє Небо і Земля! Бо ж "на Небі більша радість над одним наверненим грішником, ніж над 99-ма праведниками". І Отець Небесний вельми радіє тим Блудним Сином, який "був мертвий і ожив, пропав був і знайшовся". На Землі ж ми є тим живим прикладом для всякого роду розлучених (і церков, і народів, і родин), бо власною доброю волею та сильною вірою, надією й любов'ю до Бога можна завжди знайти спосіб повернутися у свою Святу, Богом дану Родину. Тому нас не полюбляють ті, що перебувають у стані розлучення, а дорогою поєднання, навернення, покаяння не бажають ступати.

Той приклад наша Церква мусить дати і в Херсоні, де також відзначаємо свою скромну, але і знаменну для нас дату: вже три роки наша каплиця є місцем зібрання тих, які шукають незаплямованих витоків християнства, шукають чистої води з рук самого Христа, тої живої води, яку дав Христос напитися самарянській блудниці біля криниці Якова, щоби напившись її, "вже не мати спраги ніколи", не блудити вже більше, раз і назавжди уяснивши собі, що є "Один Бог, Одна віра, Одне Хрещення!" Тому приходять і будуть приходити до нас усі, що шукають Бога і Правди: українці і росіяни, католики й православні. Вони знають, що мусять бути хрещені через покаяння, що пари, які не брали шлюбу хресними батьками не можуть бути і не причащаються, поки не визнають свої гріхи під час св. Тайни Сповіді і не скріплять своє подружнє життя церковним шлюбом. Ті, що називали себе православними, кажуть: "Нам

подобається у вас, бо молитеся за всіх християн, а не тільки за православних!" Як тут не згадати богословського значення цього слова: що Православним (правдиво славним) і Православлячим (правдиво славлячим) може бути тільки Бог, бо тільки Він є правдиво Славним і тільки Він Сам Себе може правдиво прославити. Читаємо в молитвослові Ірмос на прославу Богородиці: "Жоден язик неспроможний благохвалити Тебе, ані жодний ум, навіть надлюдський (тобто, Ангельський), неспроможний Тебе славити, Богородице...". Ангели в Небі не можуть правдиво прославити Божу Матір - то як же грішна людина на Землі може достойно хвалити самого Бога? Чи не сміхотворними видаємося ми Богові з такими претензіями? Та й цілком уже не миле Богові те, що називаємо ж не Його, а себе православними! Підіть, скаже нам, ще раз до школи і вивчіться добре земної граматики (а де вже вам до небесної!), а тоді називайте себе православлячими (якщо маєте намір на таку наднебесну висоту піднятися), а Мене Єдиного - Православним! Згадайте, що Церква Божа може бути троякою: славлячою - в небі, терплячою - в чистилищі, воюючою - на землі!

Один мій товариш із підпілля, який обслуговує одного високого достойника в Церкві, якось сказав мені: "І чому вам, Василіянам, так не до вподоби слово "православний"? Воно може бути, може й не бути! Чи вам не все одно?" "Ні, друже! - відповів я йому. - В Церкві Божій є тільки те, що може бути!" Так йому, напевно, відповів би й Христос: "Або так, сину, або ні, а все інше від лихого!".

Зважуючи це, єпископи нашої Церкви зібралися в березні 1918-го року на спільну Конференцію, після якої видали наступне розпорядження: "Кожний священик, так світський, як і монах, відправляючий Службу Божу, нехай опускає слово "православний". Це є ще однією відповіддю моєму товаришеві, на цей раз від Єпископату, якому кожен вірний мав би підпорядковуватися. І тим доречнішою була би йому ця відповідь, бо саме нас, Василіян, він звинувачував у непослусі. Але кому? Московському патріархові! Якщо розміркувати, то хто виявляє непослух і кому? Адже іншого категоричного рішення Єпископату Церкви поки що не було!

Зараз модно у різних агенціях, писаних і неписаних, висловлюватися "про інших добре або нічого", як про покійників (тим більше про себе також ми нічого поганого не скажемо). Мине час, а ми навчимося й про саме пекло нічого поганого не говорити! Такою була комуністична філософія, яка заперечувала і пекло, і Бога. Тепер же ця філософія, після розпаду найбільшої Вавилонської вежі, знайшла собі місце в духовній сфері Церкви, щоб Її розвалити. Для цього досить вигукнути, що ми проповідуємо мир і любов, аби стати новітніми апостолами або й месіями! Кажуть, що всі ми маємо бути добрими: добрими християнами, добрими православними, добрими католиками. А далі вже можна так додати: добрими юдеями, добрими єговістами, добрими мусульманами, добрими кришнаїтами, добрими комуністами, добрими атеїстами, добрими сатаністами, - хіба ж усі вони не люди?

Воістину, людське філософствування не має у своєму потенціалі меж! Навіщо ж нам було тисячу років тому приймати християнство, коли ми могли до нині бути добрими поганами (чи, пак, язичниками)? Навіщо нашим єпископам 400 років тому було робити якусь Унію, коли можна

було до нині залишитися при доброму московському православ'ї і мирно співпрацювати з усілякими добрими безбожниками, в тому числі з кагебістами, і давати їм підписки, щоби, як каже теперішній єпископ тавріческий (даючи інтерв'ю одній газеті) зберегти церкву (ще й висловлює незадоволення тим, що заскоро вводять в Україні українську мову)? Для прикладу зазначу, що мій батько, подібно, як інші наші священики, щоби зберегти Церкву, мусів перейти воркутинські каземати.

Колись Шевченко молився до Христа: "За кого ж Ти розіп'явся, Христе, Сину Божий, - за нас, добрих, чи за Слово Істини, чи, може, щоб ми з Тебе насміялись! Воно так і сталось!"

Ось які ми добрі! Апостоли й месії! Проповідники миру і любові - але без правди! І без Бога - бо Бог, в першу чергу, є Правда! Любов же без Правди є сліпою! Сам Христос "не мир прийшов принести, а меч" - меч поділу між світлом і темнотою людського розуму, між правдою і безбожним філософствуванням, яке хоче замінити Христову Церкву і заснувати іншу церкву (ще їх мало?!), без Петра, без Непорочної Діви Марії. В цій церкві мають бути якісь надхристиянські мир і злагода - без боротьби зі злом, з брехнею, з гріхом, з дияволом і з пеклом!

Може, й справді, ті часи вже прийшли! "День Господній прийде, як злодій уночі. Коли говоритимуть: мир і безпека - тоді зненацька злетить на них погибель!" "Син Чоловічий, коли прийде, чи знайде на Землі Віру?" Чи знайде Правовір'я? Певно, що ні! Бо Христос як Бог не може помилитися! Те відступництво мусить настати, щоби появилася "людина безбожна, син погибелі, той супротивник, який виноситься понад усе, що зветься Бог чи святощі, до такої міри, що сяде сам у храмі Божому і видаватиме себе за Бога".

Чи не тому часом у храмах деяких міст та сіл не дають св. Причастя тим, хто хоче прийняти Його навколішки, а правовірним Василіянам не дозволяють там засновувати свої монастирі. Один також дуже високий достойник з духовної Академії, коли я похвалився йому, що займаємося духовною працею на півдні та сході України, розчаровано вигукнув: "То ви вже й туди залізли?" Краще, кажуть, хай будуть у нас протестанти, ніж Василіяни, хоча багато говорять про Василіянина-Шептицького, якого Винниченко ще на зорі розбудови Української Держави пропонував на Патріарха Української Єдиної Церкви, та ще й хочуть оголосити його Святим! Щорічно святкують день смерті св. Йосафата, теж Василіянина, який своєю кров'ю скріпив унійну угоду про повернення до Єдиної Вселенської Церкви!

Ось таким радісними і сумними почуттями живемо у Херсоні у цей ювілейний рік нашої Церкви. Сумними, бо й сам Христос сумував, коли бажав усіх зібрати під своє крило Правди і Віри, та вони не хотіли. Радісними, бо сила Божа завжди виявляється в моментах найбільших упадків і безсилля людини і Церкви, навіть тоді, коли би це вже мали настати апокаліптичні часи! І перемагає!

о. Ісидор ГОНЧАР, ЧСВВ,
парох УГКЦ м. Херсона

ВІРА ЙОГО НЕЗЛАМНА

З плином часу за житейськими турботами нашого буття зникає з нашої пам'яті багато яскравих подій боротьби народу проти окупаційних режимів, відходять у небуття імена героїв, гнаних і переслідуваних мучеників за Віру Христову, Церкву Українську, Націю, Державу. Заслуговує відновлення пам'яті вірних УГКЦ й ім'я духовного Пастиря, багаторічного в'язня сумління, нашого краянина, бл. пам'яті о. Степана Яворського.

Народився о. Степан 11 травня 1912 року на Дрогобиччині в селі Добрівляни, в бідній селянській сім'ї. При всіх матеріальних нестатках після закінчення школи в селі, о. Степан навчається в українській гімназії в м. Стрию. Стрийська гімназія мала знаменитий педагогічний колектив, побожного в цей час катехита о. Матринківа, також учнівські легальні і нелегальні організації, Пласт (так що з гімназії виходили абсольвенти під кожним оглядом приготовленими до національного, громадського, культосвітнього і політичного життя). Із Стрийської гімназії вийшло багато провідних особистостей, героїв, що поклали свої голови на жертовнику Батьківщини. Ще навчаючись в гімназії, юний Степан за приналежність до патріотичних українських організацій був переслідуваний польською поліцією. Після закінчення гімназії з деякою перервою, за покликанням душі і Божим надхненням, о. Степан в 1933 році поступив до духовної Семінарії в Перемишлі. Навчання в Семінарії тривало п'ять років. Професорський склад Семінарії був високо кваліфікованим, майже всі викладачі мали закінчені вищі студії в європейських богословських інститутах в Римі, Інсбруку, Відні, багато з них були докторами. Богословська освіта і формація духовного життя питомців Семінарії нічим не поступалась іноземним католицьким інституціям. Із Семінарії виходили священики, належно приготовані до душпастирської праці. В березні 1938 року о. Яворський прийняв свячення з рук Преосвященного Єпископа Лакоти, помічника Преосвященного Єпископа-ординарія Йосафата Коциловського. Після висвячення на священика о. Яворський був призначений на капелана їх Екселенції Йосафата і замешкав в єпископській палаті, де і знаходилась єпископська консисторія. Свою першу священичу місію о. Яворський відбув в рідному селі Добрівляни, де разом з своїм односельчанином о. Волошиним відслужили Святу Літургію в присутності великої кількості людей. Та нелегкий шлях простелився у ділянці душпастирської праці при окупаційних режимах, як польського, пізніше московського та німецького. Польські власті з допомогою польських священиків проводили страшну полонізаторську акцію супроти нашої Церкви та національно-культурного життя українців. На Холмщині, Підляшші зменшується кількість православних українських церков, на Волині, щоб не допустити греко-католицьких священиків, організовується унійна польська акція з осередком духовної Семінарії в

м. Дубно, а від Перемишльської єпархії з допомогою москвофільських елементів відколюється Лемківщина. А щоб нашій інтелегенції, робітництву отримати якусь роботу, то примушували переходити з греко-католицької церкви до римо-католицького костелу шляхом перенесення метрик, що рівнялось прилучитися до польського табору. На теренах Прикарпаття діяв польський військовий капелан Млодоновскі, що організував з наших бойків польську шляхту, видавав газетку "Polak Grekokatolik". Як могли, боролись наші люди проти полонізації, боронили свою Церкву і Націю, за що терпіли від переслідувань поліції, урядових штрафів та репресій в тюрмах, концтаборах Берези Картузької. Настав 1939 рік, війна. Західну Україну по Буг і по Сян окупували московсько-більшовицькі війська. Перемишльська єпархія поділена на дві частини - до Сяну і поза Сяном. Під окупацією більшовицької Москви проводилася політика фізичного і духовного нищення нашого народу, руйнування національних і культурних цінностей. Пережив наш народ жах під час вибуху німецько-радянської війни в 1941 році. Це тюрми, страшні катування в'язнів, а могил і не злічити. Пропало безвісти багато наших священиків. Під час німецької окупації при своєрідних перешкодах вдалося відновити духовні Семінарії в Перемишлі. Та це не довго тривало. На теренах Перемишльщини почали діяти підпільні польські банди, що жорстоко мордували, вбивали та грабували наших людей. Із наближенням червоної армії мордування і грабування українського населення посилюється. Народ змушений організувати самооборону. Особливо брутальним були акції т. зв. "репатріації", у практиці яких було мордування, грабування та виселення насильно наших людей з прабатьківських земель на Схід.

Під час цих акцій в Перемишльській єпархії було замордовано 44 греко-католицьких священики. Преосвященний Йосафат Коциловський звернувся до Президента Польщі Берута в обороні безборонного українського люду, але у відповідь єпископа було заарештовано і з Ряшівської тюрми через п'ять місяців відправлено в тюрми Львова і Києва, де Преосвященного замордовано. Єпископську консисторію і капітулу пограбовано, бібліотеку вивезено до Варшави, знищені столітні консисторські документи. Потім заарештовано Єпископа Лакоту, крилошанина о. Решетила, ректора о. Кузича, канцлера о. Грицеляка, вивезено в СССР і далі в концтабори Гулагу.

14 квітня 1947 року у Світлий Вівторок війська оточили церкву на Бакончицях, де правилась Служба Божа. З церкви забрали о. Степана Яворського і о. Володимира Прокопіва, згодом вивезли до Львова в тюрму на вул. Лонцького (тепер вул. Степана Бандери). Після півріччного слідства заочно засуджено особливою нарадою на п'ять років концтаборів Гулагу. Завезли за полярне коло на т. зв. "Госстрой" військової залізниці Салєхард-Ігарка. В таборах було наших мучеників, священиків УГКЦ багато. Це о. Бандрович, о. Тернопільський, о. Олекса Зарицький, Його святість Митрополит Йосиф і інші. Після відбуття терміну повернувся о. Степан в Україну, але як гро-

мадянин Польщі. Постало питання: виїджати в Польшу чи прийняти громадянство СРСР. Отець вибрав друге для того, щоб бути разом зі своїм народом, щоб різними методами боронити нашу святу Католицьку Церкву, бути в релігійній і національній потребі нашим людям, ділити їх долю та організувати працю для добра Церкви і Нації. Та незадовго, в 1957 році о. Яворського арештовують вдруге у Львові. На слідстві заявили, що це останній удар по уніатах. Пропонували високі церковні посади, якщо підписати "православіє". Знову судовий процес і вирок: шість років мордовських таборів та п'ять років заслання. Арештували тоді багатьох греко-католицьких священиків. Повернувся о. Степан аж через 15 років до Дрогобича.

На теренах Галичини та й в Україні діяла добре зорганізована мережа підпільних греко-католицьких громад, що творили органічне ціле підпільної-катакомбної УГКЦ. Діяли підпільні монастирі, підпільні духовні семінарії, церковний уряд підпільної Церкви. УГКЦ розвивалась і міцніла. На Дрогобичині працювали на високому релігійному рівні такі високоосвічені священики як отці Яворський, Гринчишин, Сокіл, Бубняк і інші. З'явилась молода плеяда підпільних священиків, монахів. О. Яворський ще й виконував велику місіонерську працю, часто виїжджав у центральні і південно-східні області України, де організовувались чи були зорганізовані греко-католицькі осередки. Але не дрімали партійно-каральні органи на місцевому та державному рівнях, які безупину стежили за діяльністю греко-католицьких громад і священиків, піддаючи їх жорстоким переслідуванням та репресіям. Але безуспішно. Створилися комітети за відродження та легалізацію УГКЦ. В обороні підпільної УГКЦ стала Апостольська столиця, міжнародні правозахисні громадські організації та уряди демократичних держав, весь католицький світ. Народом українським опікувався Бог. Церква наша, як і держава вистояла, і вийшла переможцем над темними силами зла. О. Яворський навчав, щоб наші люди звертали свої очі і серця туди, де є Добро, Правда, Лад і порядок Божий, до Скали Петрової, щоб усі були одно, щоб не затонути та не загинути в руїні. Віра, Любов і Жертва в ім'я Любові Бога скріпить нашу Святу Церкву, а із Нею наш український народ, Українську державу.

Та непосильна праця на релігійній і національній ниві, скитання тюрмами, концтаборами Гулагу підірвали здоров'я нашого душпастиря і 6 січня 1989 року перестало битися серце багаторічного в'язня за католицьку Віру о. мітрата Перемишльської єпархії Степана Яворського. То нехай цей скромний нарис пам'яті про о. Степана Яворського буде маленькою сторінкою історії нашої УГКЦ.

Христос і Пречиста Марія
Дарують нам сили небесні,
Віра, Надія, Любов завітають,
Задзвонять нам дзвони
воскресні.

Підготував Я. ЯВОРСЬКИЙ

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

СЕСТРИ СВЯТОГО ЙОСИФА І ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ

Від редакції: *о. Василь Зінько, як відомо, довгі роки жив на еміграції, зокрема в Латинській Америці. Його життя у тих краях, де проживає чимало українців, було цікавим і багатогранним. Пропонуємо нашим читачам ознайомитися з його розповіддю про сестер св. Йосифа, які нелегко розпочинали релігійну діяльність у далекій чужині.*

ЗАГАЛЬНІ ВІСТІ ПРО ЗГРОМАДЖЕННЯ

Згромадження сестер св. Йосифа Обручника Пречистої Діви Марії постало в Україні в селі Цеблові жужільської парафії Перемиської єпархії 1896 року. Засновником був співзасновник сестер Служебниць о. Кирило Селецький, що двічі бував у Римі та й познайомився з св. Іваном Боском. Після повернення з Італії збудував дім сестрам і прийняв перших трьох кандидаток: Анну Кіселик, Марію, її сестру і Марію Матвійчин. Вони зголосилися до сестер Служебниць, які їх не прийняли з браку відповідного, тоді вимаганого посагу.

1906 року починають сестри захоронку і носять вже чернечу рясу. Було їх 8 осіб. 1919 року єпископ Йосафат Коциловський та о. Зенон Калинюк надають перші устави, і 28 лютого 1922 року перші сестри складають свої чернечі обіти. Тут починається співпраця отців Редемптористів, а реколекції до цих обітів дав відомий аскет о. Йосиф Схрейсверс, що опісля напише життєпис "Чудесне життя св. Варвари". 1939 року в Україні було 180 сестер та 36 монастирів у перемиській єпархії. Матірний дім і новіціят був у Цеблові.

Після другої світової війни чимало сестер Йосифіток переїхало до Польщі, і тут матірний дім знаходиться у Вроцлаві (вул. Катедральна, 4), але щойно 1982 року засновано новіціят у Кракові.

ПРИЇЗД ДО КАНАДИ

Український єпископ Саскачевану Андрій Роборецький попросив цих сестер працювати у його єпархії. Це було 1961 року. До 1978 року було 5 сестер і настоятелькою с. Теодора. 1964 року перебрали дім старших, яких було до 80 душ. 1982 року було в Саскатуні сім сестер: настоятелька Симеона, Марґарета, Йосафата, Херувима, Януарія та Августина і Михаїла (ця вже з Канади).

Нині сестри є в Канаді у Саскатуні та Вінніпезі.

ІХНІЙ ПРИЇЗД ДО БРАЗИЛІЇ

У другій половині 60-тих років, працюючи в "Праці" у Прудентополі, пересилав я щороку календарі "Праці" за кордон, щоб наших людей зацікавити рідною книжкою. Тим більше висилав до різних установ, як, наприклад, притулки для старих осіб, де завжди є охочі щось свіже прочитати.

У тих притулках працювали тоді сестри Служебниці, Василіянки і сестри св. Йосифа в Саскатуні (Канада). Та єдині з сестер, що подякували за посилку та й ще відписали, це були сестри св. Йосифа. При нагоді звернулися до мене, чи я їм би не подбав за дівчат кандидаток. Відповів їм так: то приїдьте та й собі візьміть! З того часу почалася переписка і вони, за моєю радою, звернулися до єпископа Йосифа Мартинця, а він радо запросив сестер до своєї єпархії. Це було в 1969 році.

Мали їхати дві сестри, але одна сестра Марія нагло захворіла і, коли все було готове до від'їзду, померла. Та с. Йосифа Троханяк вирішила випробувати щастя. І виїхала. 7-го червня 1969 року поїхав я до Куритиби на Віла Ґваїру подивитися та й говорити зі с. Йосифою.

Приїзд був скромний, хоч не сподобався декому, бо вона щось там заговорила, що навіть телефону в Бразилії нема доброго. І це було достатньо, щоб мати клопіт. Зрештою, вище наводжу, щоб заперечити закид і подейкування, що от "о. В. Зінько собі спровадив сестер чи сестру". Тепер виникла проблема: де її примістити? Якийсь час вона була на Марко Сінко-Жанґада коло Уніону да Віторії. Сестри Служебниці мали тут дім і хотіли його ліквідувати, тому і хотіли цей дім спродати прибулій сестрі. Та ця, побувши тут кілька тижнів, відбувши добрі реколекції сама, виїхала на Санта Марію коло Пітанґи.

НА САНТА МАРІЇ

На Санта Марії був новий дім і тут єпископ Мартинець примістив цю сестру. О. В. Зінько хотів її примістити на Прудентопільщині, але цьому рішуче спротивився тодішній наставник місця, хоч можна було дозвіл на цей побут отримати від єпископа. Про це мав о. В. З. розмову з наставником, але цей навіть слухати про цю справу не хотів і категорично заперечував дати приміщення в околицях Прудентополя.

На Пітанзі був тоді о. Борис Коцій парохом, а сотрудником о. Євген Гарасимчук, що тепер є автокефальником Гарачуком в Апукарані. Цей же доїздив на Санта Марію. Після приїзду пан Ім'ярек, що має дві дочки у сестер інших, ходив від хати до хати з пропагандою проти сестри, ніби вона "православна", бо одинцем приїхала, а також казав, що може і неправдива сестра і робив їй ведмежу послугу. За це його о. парох Борис згодом справедливо вискородив. От був випадок, що с. Йосифа навчила співати молодь, але о. Гарачук навмисне привіз хор з Пітанґи, щоб допекти "чужинці".

У тім часі я постарався про кандидатку для цього згромадження. Нею була Ганя Петрик з Папандуви коло Прудентополя, дочка Костя Петрика. Вона, правда, не втрималася. У тім часі я їздив на Санта Марію навідатися до сестри 31-липня і 5-го серпня 1970 року.

Та о. Є. Гарачук не міг стерпіти сестри на Санта Марії, мабуть за

відома своїх ченців посадив її з баґажем на касамбу-вантаг возити пісок. Привіз до Прудентополя та й залишив сестру з дівчинкою Наталею Верес, що не хотіла покидати сестру, у Катехиток Серця Ісусового. Тут Наталі зробили операцію в українському шпиталі, а с. Йосифа разом із старшими сестрами відбула реколекції в домі Серця Марії.

Що тепер з нею робити? Парохом на Іваях призначений о. Матвій Дмитерко та й він погодився її взяти на Руську Вулицю-Салтіньо. Та потім через інтриги своїх заперечив, і сестра не могла їхати.

Справу врятував о. Флор Водоніс, що на лінії Віторії збудував дім. А катехитки тут не хотіли бути, особливо цьоця протоігумена Ганя Бардаль. І тому радо відпустили цю пустелю для сестри Йосифи.

НА ВІТОРІЇ-КРУЗ МАШАДО

У половині липня 1971 року поїхав я давати самій с. Йосифі реколекції, бо має кури і господарку та й не може виїхати в інше місце. Вона ще мешкала з Наталею в старому домі біля церкви св. Михаїла і побіч, у прибудівлі я примістився.

Ці реколекції відбувалися протягом 18-25 липня 1971 року. Наприкінці реколекцій приїхав до мене о. Флор Водоніс, парох Ріо дас Антас-Круз Машадо і ми, ходячи коло церкви, говорили. Він, між іншим, твердив, що пресбітерська рада рішила сестру відіслати до Канади, бо ж як вона сама тут буде! І то довго мене переконував. Я мовчав і ... молився!

Повернувшись додому, вирішив шукати якихось кандидаток. Згодилося їхати дві з Педра Бранки: Патко і Скотніцька. Отак 18-го серпня пополудні з о. Володимиром Бурком везу двох дівчат до Піньону. Поїхали Патко і Шимків. Скотніцької не пустили. У Ґварапуаві везе мене до Піньону син п. Бурка. Вечоріло і ми приїхали сюди. Взяли нас тут якісь люди посадили у джип та й везуть якимись невідомими місцями, аж страх збирає. Та вони кажуть, що знають дорогу.

Переправляємося нарешті паромом на річці Ріо де Арея, де пором мав родич о. Петра Буська-Яцьків. І на другу годину ранку були вже на Віторії. Другого дня дівчата вже приготовляли собі місце, а 18-го серпня вернувся я додому, до Прудентополя.

З того часу щомісяця, за винятком січня, бо непогода і сестри на катехизаціях, мені доводилося їздити аж до 1985 року на лінію Віторію, а коли купили дім в Порті, то й ще сюди необхідно було приїхати.

У липні 1972 року були облечини у цих сестер. Чотири дівчини облеклися. Це вже були початки. Я й далі просив благословення на цю працю.

Протягом 19-23 вересня були реколекції. Їх робило десять осіб з цього дому на лінії Віторії. Сестри переходять до нового дому, до якого прибудовують мурована кухню і згодом ще депозит.

23-го листопада сестри жали пшеницю, і я помагав, бо вони тут займаються господаркою. Ця робота їх годує, бо тільки розраховувати на допомогу з-за кордону нечесно і негарно!

15 грудня 1972 року дві сестри склали перші обіти, а одна одягнула вже рясу. Був для них курс катехизму, що його провів я.

У цей час я привіз учительку Терновську, щоб підучувала сестер

державної програми, хоча це видавалося непотрібним. Та цього хотів єпископ Єфрем. У лютому 1973 року привіз ще Вероніку Дзьобу, щоб вчителювала, але видавалося це некорисним, і мусів незабаром відвезти сам додому.

25-го квітня 1973 року привіз вдову з дітьми, і це видалося ще фатальнішим. Вона не хотіла працювати, і врешті її необхідно було відвезти у липні 1973, коли побилися коло Кампо Ларго три сестри Служебниці. 29-го липня сестри св. Йосифа Віра і Флора мали катехизацію на Антоніні коло Прудентополя.

1974 року, бувши у травні, записав у хроніці, що потрібно другу старшу сестру, яка би могла опікуватися молодими. У грудні цього ж року мав реколекції, що їх робило 13 сестер.

У цей час приїздить з Канади с. Августина. Вона хворіє, але моя ціль була, щоб піклувалася сестрами. Та однак не могла це робити, бо будують запору на Ріо де Ареї для великої електростанції. О. Флор Водоніс винайняв будинки коло церкви робітничій групі, а ці, в свою чергу, завели з сестрами та дівчатами романси. Вони закінчилися тим, що дві "сестри" втекли з чорними. Та й я захворів на печінку й вона мене довший час мучила. С. Августина ще перед тим виїхала до Канади. Мені вдалося привезти одну дівчину, і якось справа поладналася після тієї бурі.

У цей період їжджу через Фоз де Арею. Воно і краще, бо виїдеш о 4-ій ранком з Ґварапуави, і тоді на Фоз де Арею їде автобус, та й на восьму ранком вже в колеґії. Їхав одного разу з іспанцем, то він дуже дивувався, що сестри працюють на полі. Хоч маю записано, що тих праць трохи забагато. 23-го квітня 1976 року були облечини на Віторії знову. Наприкінці 1976 року даю 8 сестрам реколекції на Віторії. Того ж року звернувся до судді в справі забирання дітей. І допомогло, більше батьки не їхали кричати і забирати дітей!

Треба ще згадати, що тоді рада пресбітерату надіслала відозву до Америки і Канади, щоб наші організації надали допомогу сиротинцеві на лінії Віторії. Прийшло щось кілька тисяч доларів, і це вклали в акції. З тих акцій нічого не вийшло, але могли дати щось самим сестрам, та однак боялися дати в руки, як і інші гроші, що прийшли на річ сестер. Про це може бути цілком окремий розділ, бо, здається, ніякі сестри так не трималися під курателею, як ці, хоч вони вже є папського права.

1977 року була на Віторії с. Олексія, головна настоятелька з Польщі. У 1978 році, в травні, 10 дівчат одягнули рясу і були перед тим реколекції, а у вересні дівчатам розповідав про характеристику згромадження. На початку грудня закінчив реколекції для 8 сестер.

1979 року сестри св. Йосифа катехизували на Кеймадас, а у липні більшість сестер робило реколекції та наприкінці року знову робило 5 душ. У хроніці записано, що "треба до сестер серйозно взятися".

Наступного року в липні 16 сестер робило реколекції, а на початку 1981 року сестри Лукіяна і Ігнатія катехизують на Антоніні, та 16 дітей приступають до першого св. Причастя. Загалом, крім Естівів, сестри катехизують у наших оселях.

Тоді ж сестри Іринея і Марґарета починають їздити на Баррейріньо, Пітанґа. Вони тут мали досить неприхильне ставлення, а перша сестра ще залишила згромадження, і справа занепала. Нині їх там нема.

У травні з о. Вітом Слободяном возив збірку, як у попередніх та пізніших роках. Потім возив 1984 року з Олавом Остаповим, а 1985 року з Орестом Остаповим чи, краще, його шофером. Одного разу возив з о. Приймою, і ледве не побилися, з'їждаючи до Ріо де Ареї старою дорогою.

У липні того ж року після соборчика духовенства в Куритибі давав сестрам п'ятиденні реколекції. Вертався через Інасіо Мартінс та й ночував в о. Врубля.

1982 року сестри Сергія і Марґарета мали катехизації на Антоніні, а 28-го січня був з о. Теодором Винником на Віторії. У квітні була при церкві св. Михаїла місія з о. Миколою Івановим, сестри тоді гарно помагали. Привіз ще й збірку з о. Вітом.

У липні мене якийсь тип секвестрував на половині дороги з Інасіо до Ґвара, і іншого разу мене повіз о. В. Цимбалістий автомобілем. Хоч пізніше знову вернувся до старого способу їзди. При кінці згаданого року мав реколекції о. Володимир Ковбич.

1983 року сестри св. Йосифа катехизують на Папандуві, і 20 дітей приступають до першого св. Причастя. Були й на Антоніні, де була 21 дитина. Того року настали повені. Я був у Уніоні Віторії 26-28 липня, який стояв у воді, як і дім сестер на Сан Крістовом коло мосту, де перебували сестри, які навчаються у вищих школах. Сестра настоятелька Йосифа з цього усього заслабла на серце і гелікоптером її привезено до лікарні сестер Служебниць у Порті. У цій лікарні помагала с. Надія Діткун, коли сестрою настоятелькою була Августина Ковалик, але пізніше вже її звільнили за нової настоятельки. Будують новий дім коло церкви на Сан Крістовом. У час повені сестри тут перебували. Колись тут вселилися посвятні і на їхній інавґурації господар виголосив дуже гостру філіпіку проти сестер св. Йосифа як "чужинок", а тутешні сестри гірко плакали. От поведінка з немилими особами! Любов є сліпа, і неприязнь також!

Наприкінці 1984 року с. настоятелька не годилася з с. Надією, а я обороняв і настоятелька твердила, що "я примушував ту сестру сповідатися". До св. Причастя на моїй Службі Божій не ходила. Але я мушу їздити, хоч інший є провідник новіціяту, бо просила с. генеральна тлумачити книжку з польського о. Вітера "Дар монашого життя". І шкода душ!

Генеральна була в Прудентополі 21 листопада і коротко зі мною говорила. Наприкінці року мав реколекції о. Борис Коцій.

1985 рік новіціят перенесено до Сан Крістовом і веде о. І. Б. Мені дивно, що з трьох новичок одна лише його розуміє... І не хоче "старих правил" та й молитов, а все нові. Хай би подбав за покликання і знав, скільки вони вартують, тоді б міг щось починати.

Отець Елевтерій Дмитрів будує їм дім на Едвардо біля Прудентополя. Дай Боже, щоб туди переселилися і працювали на славу Божу і добро душ. (Нині цей будинок збудований. Є й новіціят).

Господи, поблагослови виноградник цей, що його насадила десниця Твоя, Боже!

Грудень 1985 року

ПЕРШЕ ПАЛОМНИЦТВО ЧУДОТВОРНОЇ ІКОНИ МАТЕРІ БОЖОЇ ХРИСТИНОПІЛЬСЬКОЇ

Після свого тріумфального повернення до христинопільської святині у квітні 1994 року чудотворна ікона відбула перше паломництво у всіх церквах Христинополя. Окрім вшанування другої річниці повернення ікони та молитовного приготування до храмового празника св. Юрія це паломництво мало й чимале екуменічне значення. Адже чудотворний образ був у всіх церквах міста: і у православних, і у католицьких.

Величний молитовний похід розпочався 4 травня 1996 року, коли ікону перенесли до палацу Апостольства молитви, де Марійська Дружина та молодь василіянської парафії св. Юрія виступили з чудовим концертом на честь Матері Божої. Після цього заходу було відслужено маївку. Ввечері процесія прямувала з іконою до монастиря сестер Служебниць. Там її прийняли з глибоким зворушенням молоді кандидатки та сестри і понесли до монастирської каплиці. Після півгодинної молитви учасники походу із запаленими свічками йшли біля вокзалу, до автокефальної православної церкви первомученика Степана. Тут сталася неординарна подія. Дві громади, які є відчуженими, злилися в одну і навколішки співали "Пресвятая Богородице, спаси нас!", а отець парох Степан Деркач вперше споминав Святішого Отця, а опісля ієрархію УАПЦ. Тема проповіді і о. Степана, і о. Йосафата Воротняка стосувалася єдності Христового стада. Разом продовжили співати представники обидвох конфесій і тоді, коли із запаленими свічками прямували до греко-католицької церкви св. Йосафата. Тут чудотворна ікона була цілу ніч. Нічні чування у храмі завершилися вдосвіта 5 травня. Цього дня процесія рушила до центру міста і зупинилася під хрестом (раніше на цьому місці стояв пам'ятник "вождю всех народов"). З цього місця братство та вірні громади УПЦ КП понесли ікону до церкви св. Володимира, де її гідно пошанували. Від церкви процесії греко-католицької та православної конфесій разом зі своїми отцями понесли чудотворний образ на площу василіянського христинопільського монастиря, де був встановлений престіл для святкової Служби Божої. Її правило 9 священиків під проводом отця декана Сокальського Ярослава Кащука. Проповідував о. Андрій Шагала, ЧСВВ. Після Богослужіння відбувся обхід з чудотворною іконою. Її несли о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ та о. Стефан Деркач, УАПЦ. Це був зворушливий момент, який засвідчив, що Пресвята Богородиця зближує та об'єднує своїх роз'єднаних дітей. Образ знову повернувся до рідної церкви. Але хотілося би продовжити той молитовний похід по всій Україні і благати Матір Божу об'єднати в одне стадо увесь наш народ під Її могутнім покровом!

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ЯК ЖЕ ФАБРИКУЮТЬСЯ ЛЕФЕВРИСТИ?

Марцель Лефевр, архієпископ Дакару в Африці, під час другого Ватиканського собору став на захист традиційної Служби Божої святого Пія V та й латинської мови. Він мав ще й інші слушні вимоги. Врешті, коли його прохання не задовольнили, то заснував в Еконе (Швейцарія) свою семінарію для вишколу традиційних священиків.

Варто знати, що коли після собору з'явилося чимало модерністів, то багато хто не міг погодитися на такі їх хаотичні та самовільні дії. І на захист латинської мови стали не лише духовні особи, але й миряни. Наприклад, німецькі католицькі журнали мають часто цілу сторінку з інформацією про те, де то правиться Служба Божа латинською.

І хоча пособоровці так голосно кричали про колегіальність, демократизацію та рівноправність і рівновидність, але ці речі були лише для них, а не для всіх католиків. І поставилися різко та суворо супроти прихильників тридентійської меси і латини. Просто застосували моральний терор. І саме на основі цього зміцнів отой рух лефевристів. Вони нині мають своїх власних владик та чисельні покликання на священство.

Коли Лефевр помер, то його скликали як виклятого з Церкви, хоча він ніякої доґми не переступив і не працював на знищення церковного і релігійного життя католиків. Навпаки, був за здоровою та плідною традицією. Та нам самим довелося читати такі статті, де просто засуджували його на погибель... Та коли б були поставилися з розумінням і залишили його погляди у спокої, то лефевризм не був би таким маркантним явищем і не було би такого розголосу.

Властиво, той розголос робили поборники того руху товариства св. Пія X, і самі спричинили спротив і це явище. У нас діється щось подібне. Мається на увазі отой насильний восточний рух. Під плащиком екуменізму та навернення росіян і тому подібне нищиться усе, що стільки років наших людей освячувало і надавало їм окремого специфічного образу в лоні Церкви. І які моральні терпіння переживають оті, що хочуть з пошаною причащатися й годі їм чути у своїх католицьких церквах термін, слова, які вже століття ми, від царя Миколи першого нав'язували, та й далі нав'язують. А це каригідний і неморальний виступ. І не дивуймося, коли й у нас виникне лефевризм та фермент. А ради чого? Може чогось кращого та святішого? Ні, ради короткозорості і впертості декого!

Отак коли хтось хоче берегти справжню традицію нашої Церкви, то просто силою заганяють таких до костелів, у секти, або й до наших рідних лефевристів, бо "не коряться, не слухають Церкви" (по старшобратерському началу!).

Іван ДОЛИНЮК

ПИСАННЮ КНИГ НЕ БУДЕ КІНЦЯ...

● Так написано в Старому Заповіті. І справді, при такій техніці, яка нині існує, то годі й переглянути, не то перечитати ці усі видання і публікації. Ось що читаємо в одній книзі: "Одного разу приїхав молодий і придуркуватий інспектор із обласного тресту боєн., виступив перед співробітниками - дуже показовий був виступ. Пояснював, що масовий забій худоби і смертність кочовиків-річ добре відома в центрі, і це не дарма, так треба, і щоб у нас не було ніяких сумнівів з цього приводу. Хтось йому про забій тільних корів, а він відповідає, що це ж саме говорили Мікоянові на великій нараді харчовиків в Омську. А Мікоян, мовляв, сказав, що для блага революції, як треба буде, то заб'ємо і вас, присутніх тут комуністів" (Юрій Юркевич "Літопис Голготи України", 120 сторінка). На згадку такої "історії", то не лише віруюча людина повинна застановитися, але й ті з другого боку.

● Кілька місяців слухали радіослухачі про припинення вагітності на одній християнській програмі. А майже щоразу прикривалося оце вбивання невинних, що кличе до неба про пімсту, що от мовляв Бог, то любов... Ніхто у цьому не сумнівається, але ота любов не жаліла власного Сина, щоб заплатити Божій Справедливості за гріхи людей...

● Цього року вийшла нова книжка "Благословенна Анна-Марія Таїджі". Писана досить дивним "цнотливим діалектом". У нас є старі слова Провидіння (прозріння), чеснота (цнота), послушливість (послух). Свята мати мала сімох дітей, не приймала ніякої гуманітарної допомоги, працювала навіть на ліжку у час слабості, мала все час на молитву, і чоловік у неї не був ідеальний, та батько і мати тверді вдачею... Це власне і зробило її святою містичкою. Лілеї ростуть між терням...

● Дивується один чоловік, чого в нашій землі далі панує двомовність там, де її до хрону треба. Папір, призначений для внутрішнього вжитку, мусить мати єнківським діалектом написи? Та що поробиш, коли наша приказка каже, що горбатого могила не виправить...

● В одному гуртожитку на саме Різдво 1996 року завідувач каже: "Хай вийдуть ті, що хочуть іти на відправу до церкви". Вийшло щось біля п'ятидесяти хлопців. А тоді він їм велів брати ломи і лупати цемент. Колись були "Панські жарти", а тепер "демократичні" хіба?

● Громадянин Орій М. дивується, як то у засобах масової інформації елітарні люди можуть лаятися та поводитися, як перекупки на базарі. Адже це слухають тисячі вух. Колись говорили про якусь порядність і подібне, а сьогодні вона, на жаль, не в моді...

● "Високий Замок" напередодні Дня Матері 1996 року помістив репортаж про священичу родину. Заголовок матеріалу такий: "З милим рай і в... підпіллі". Розповідь йде про 80-річного о. Івана Кубая і 72 річну

паніматку Віру. Мали п'ятьох дітей. "Діти виховані в дусі поваги до Бога, їм важко було вписуватися у тодішні шкільні канони. І замість того, щоб вчити їх доброму та вічному в школах, які вони відвідували, часом їм влаштовували справжній терор. Нераз пані Вірі доводилося самій іти до школи і вести з педагогами довгі розмови, пояснювати їм, чому, наприклад, її діти відмовляються читати антирелігійні вірші або співати антицерковні пісні. Часом доводилося когось з дітей переводити до іншої школи. Нервів залишено в шкільних кабінетах чимало. Але сини закінчили школу з четвірками і п'ятірками в атестатах і не комсомольцями. І мало того, вони так і не стали членами ВЛКСМ, змогли поступити в вузи і закінчити їх. Тепер їм добре, і чесно працюють. Зараз подружжя має сімох онуків і онучок і одну правнучку..." Навіть серед такого безбожницького терору люди вміли бути людьми і не сплямити свого священичого стану.

● В однім семенищі коло міста Льва старий священик старається про ужиток одного дуже контроверсійного слова в нашій літургії. Розуміється, йому відповідають без ніяких аргументів, але зате студенти таке безпідставне опрокинення оплескують. Отаке-то буде "зоряне" майбутнє нашої греко-католицької Церкви!

● Педагоги скаржаться на негідну поведінку школярів та студентів. На це відповів один "хлоп-філософ" з підльвівського села: "Чого ж тут дивуватися, коли наша молодь навчається щоденно отакої поведінки від декотрих представників з рідної партії, коли вони в столиці виступають на сесії"... А що кажуть на це гості з діаспори та й чужинці? Бодай перед чужими і гостями було би якесь стримання та пошана до них і самих себе...

● Хоч поет Тарас співав, що "наша дума, наша пісня не вмре, не загине", але сьогодні треба ці пророчі слова поставити під сумнів. Збирається молодь, і то віруюча, християнська, і на сцені ви почуєте лише ненаші мелодії і ненаші пісні. І то ще приплескують в долоні. Отже, отака "релігійна" частушка. Небагато треба, коли будемо мати у церквах "Іже херувими" з гітарами та приплескуванням. Та один тільки музиколог Лисько зібрав аж десять тисяч народних мелодій, а тут в рідній землі ви їх не почуєте. І вам долітає до вух якась тарабанщина, тобто католицький рок і твист. То ще цю програму виконують такі, що задумують незабаром посвятитися на службу Господеві? Досить тієї халтури із заходу і тої справжньої латинізації, що хоч тут ніхто не протестує. Якщо хочемо мати національно і релігійно свідому зміну, то навчімо її направду української пісні та щирої церковної мелодії і доброго змісту пісень, яких у нас таки ще багато залишилось!

● Повідомляють, що утворено варшавсько-перемиську митрополію. Щось тут не теє. Чому не перемиська, де єпископство було ще до хрещення Володимирового? Вона охоплює Надсяння, Холмщину і Підляшшя. А "варшавська", то хіба церковне визнання "акції Вісла". І може статися, а це недалеко від такої термінології, що як є "польський православний косцюл", то буде "польський візантійсько-уніатський косцюл".

НЕЗАКОННІ ВИМОГИ

Союз православних братств 18 травня провів збори і видав звернення до православних України, що створення екзархату Української греко-католицької Церкви - це грубе порушення домовленості між Московським патріархатом і Римським престолом про недопустимість створення керівних центрів на канонічній території іншої конфесії... Голова союзу Олександр Радзієвський з цього приводу зустрівся з папським нунцієм в Україні Антоніо Франко (API).

Такі дії того "союзу" суперечать самим православним постановам, де вказано, що кожна православна країна має свою автономію і повинна мати свого голову, а не зарубіжного, як це маємо нині в Україні (румуни, болгари, серби, грузини мають свої патріархати, а українцям нельзя!).

І друге: яким правом втручаються у життя чужої, незалежної і суверенної держави? Виходить, що церковно Україна є далі колонією Росії.

Це навіть і самому Апостольському престолові незручно, коли на терені київського митрополита, який сам пішов на порозуміння з Римом, нині це порозуміння ламати. Київський митрополит, якого правним носієм є галицький митрополит, і то ще верховний архієпископ, то не має права це робити, бо Москва і Рим роблять понад головою українців, чи католиків чи й православних. Це негарно, як не щось більше!

33 умови берестейського порозуміння є аж надто ясні, і тому порушувати їх навіть самому Римові не годиться. І воно якраз вказує на другорядне, колоніальне становище уніатів у теперішній вселенській Церкві. А нині говорять про екуменізм, єдність і подібне.

Цивільна влада, яка себе направду шанує і за нормами міжнародного права таке "братське" втручання до справ Української держави не може допустити, мусить карати як за кримінальний і ще гірше політичний злочин державної зради.

Є.Ш.

* * *

На початку березня Львів відвідав отець Василь Попович - Генеральний вікарій для українців греко-католиків Мараморошської єпархії румунської Греко-Католицької Церкви. Єпископ - Ординарій Йоан Шішештян нові обов'язки на пароха з міста Сірет поклав 26 лютого цього року. Таким чином почав відновлюватися український греко-католицький вікаріат у Румунії, діяльність якого після Другої світової війни припинив комуністичний режим. Новий Генеральний вікарій отець Василь Попович народився у 1941 році в селі Кричунів на Мараморощині. Після закінчення Богословського інституту в місті Сибіу три десятиліття є душпастирем у рідному краю. Після падіння влади Чаушеску він одним із перших священиків повернувся до лона батьківської віри і активно спричинився до відродження українських греко-католицьких парафій у Румунії. За словами отця-вікарія, нині п'ять таких парафій є у Південній Буковині, пожвавився і процес повернення на Мараморощині, а найновіша парафія виникла аж у селі Перечу Маре, що у Банатах, де живуть вихідці із Закарпаття. Під час перебування у Львові Генеральний вікарій для українців греко-католиків Мараморошської єпархії отець Василь Попович побував на Святоюрській горі, відвідав духовну семінарію в Рудному, де навчаються питомці з Румунії, зустрівся з представниками Мукачівської єпархії та керівництвом Клубу греко-католицької інтелігенції.

Радіо Ватикан

Подяка матері

Слава Ісусу Христу!

Дорогі в Христі наставники мого сина, настоятелі і брати Червоноградського монастиря.

До Вас з превеликою подякою і повагою звертається мама Вашого учня Бабича Юрія.

Насамперед я хочу подякувати Господу Богу і Вам, що Ісус допоміг вступити йому до Вашого монастиря, а Вам дякую від щирого серця за Вашу любов, доброту, духовну науку, за турботу, переживання. Вседобрий Ісус і Ваші добрі діла і молитви зробили мого сина щасливим, а як щасливий син, то і щаслива й мати.

Як я одинока мама (бо життя з чоловіком не склалося і живу сама) нелегко виховувала двох діток, і просила Бога, щоб вони пішли Божою дорогою, бо кращого я в цьому світі не бачила. А вседобрий Ісус вислухав мої благання і покликав мого сина служити Йому.

І з того часу Ісус зняв з мене турботи материнства, заспокоїв моє серце і наклав обов'язки опікунства на Вас, поки він навчався у Вашому монастирі.

Я ще раз дякую Господу Богу і Вам, за Вашу превелику працю, виховання стількох хлопців у такий скрутний час. Хай укріпить Вас Господь Бог, щоб надалі виховувати наших дітей для служінню Йому.

Особливу подяку складаю отцю Йосафату і брату Пантелеймону.

Я навіки буду вдячна Вам за все. Помоліться за щасливу здачу екзаменів мого сина і всіх. Бувайте щасливі з Богом. Всього Вам найкращого, Божої витривалості до кінця.

З материнським привітом - Бабич Марія. Великий Березний, Закарпаття.

Газета "Вісник Дрогобиччини", яка часто звертається до висвітлення життя УГКЦ, привернула увагу ще однією публікацією. На першій сторінці сьомого числа цього часопису бачимо світлину і розповідь про отця Софрона Яциківа, монаха ЧСВВ, пароха церкви Вознесіння Господнього в місті Дрогобичі. Під рубрикою "Зустріч з людиною року" у заголовку зацитовано слова отця Софрона: "Хто скупо сіє, скупо й пожинає..." Дрогобицька газета так характеризує греко-католицького душпастиря: "Його відкритість людям, готовність у будь-яку мить пожертвувати своїм часом, собою заради ближнього, загального блага, надзвичайна ерудованість і патріотизм, напевне, й спричинили до того, що дрогобичани з-поміж інших достойників при визначенні Людини року 95 віддали перевагу отцеві Софронові". У Народному Домі імені І. Франка у переповненому залі відбулася зустріч-вшанування отця Софрона. Він народився 1944 року в селі Мости Городоцького району Львівської області в побожній родині. Служив у війську в Сибіру, де зазнав наруги за приналежність до УГКЦ. Повернувшись до Львова, працює на авторемонтному заводі й навчається у підпільному духовному закладі. Під час зустрічі-вшанування Людини року Дрогобича відзначалося, що отець-василіянин Софрон Яциків любить повторювати: "Хто скупо сіє, скупо й пожинає...", закликаючи усіх християн до єдності, миру і толерантності.

Радіо Ватикан

МАЛИЙ ЛИТОВЕЦЬ

НА СВІТЛИНІ: Тракай коло Вільнюса (Литва), в далині замок на озері.

У п'ятницю, 24 травня, мені довелось їхати з о. Павлом Яхимцем, ЧСВВ до Вільнюса (Вільна), столиці Литви. Їхали ми автом Холмщиною, Підляшшям, Білоруссю і, врешті, дісталися під вечір до литовського кордону. Мушу сказати, що в цих областях ми бачили взірцевий порядок і чистоту, та й чогось зробилося соромно за ці околиці, які ми зустрічали до прикордонного села Гребенного.

У суботу задушну, бо там вже третій рік наші земляки вшановують свята за новим стилем, і то цілком слушно та логічно, була рано заупокійна св. Літургія та й поминання всіх від віку померлих. Мав я і проповідь про берестейське порозуміння. Ми ж були в церкві, де 13 років трудився жертвенно й успішно св. Йосафат - у церкві Пресвятої Трійці. Збоку між дубами камінь, що нагадує про нічні молитви і чування рідного святого. А трохи далі - келія св. Йосафата. Там тепер проживає родина зі Львова, що займається музикою. Вона завтра на сам празник по Службі Божій матиме святкову мистецьку програму.

З братом Глібом пізніше ми пішли до Матері Божої Остробрамської та відслужили молебень. Відвідали ще й інші костели та церкву з мощами литовських трьох мучеників. Згадаймо, що тут є ще такі наші священики: старенький о. Володимир Прокопів, який доживає віку під опікою сестер бернардинок. Ми його відвідали. Є ще о. Іван Давкшис, який готується працювати з білорусами, і о. Олександр Лісовський з паніматкою Тетяною. Вона веде церковну школу, яка налічує 32 дітей. Діти по св. Літургії в день празника мали гарний виступ.

Будучи в Литві, само собою людина цікавиться краєм, який завжди був у добрих стосунках з українцями та Україною. В Литві порядок. Військо та митники, прикордонники та міліція мають свої литовські уніформи, відразу відчувається подих самостійності та свободи.

Наших земляків шанують і трактують як рівних, і про це розповіла пані Леся з Самбірщини, яка з нами їхала в Литву. І ми це самі могли зауважити. Чемність, люди спокійні, врівноважені, там ви не почуєте отої лайки, яка, на жаль, ще залишилась в Україні. Краєвид в Литві горбистий, поля управні, гарні ліси та озера з чистою блакитною водою. Дороги кращі, як в тій сторонці, з якої ми виїхали. Відразу відчувається, що ти приїхав в інший культурний та впорядкований край і державу.

Ми верталися через Білу Підляську, де то спочивали мощі св. Йосафата, а з приїздом ми загостили до міста Тракай. Це стара литовська столиця. Нині - курортне і туристичне місце. На середині озера стоїть середньовічний замок, що нагадує минулу славу Лєтуви (Литви). Ми стали на прибережній та оглядаємо під захід сонця краєвиди. При тім гуторимо. Каже пані Леся, що помічається між населенням глибока любов до свого краю і народу. Навела такий приклад. Поїхали діти на прогулянку. Між ними був український хлопчик, інші - литовці. Сівши підкріпитись, наш кинув лушпу з яйця в траву. Коли це побачив його литовський товариш, хлопчина віком яких 7 років, зауважив: "Не годиться кидати отак де-небудь лушпинки. На це є кошик. Бо коли всі так будемо робити, то як буде виглядати наша Литва?!"

Оцей незначний факт є для мене найкращою пам'яткою, яку я привіз до Львова!

Володар БУЖЕНКО

Подяка

Марійська Дружина молоді церкви св. Онуфрія у Львові щиро вдячна працівникам Бібліотеки діаспорної літератури у Львові (просп. Шевченка, приміщення Руху) за допомогу в організації урочистей з нагоди різних свят. Ми мали можливість користуватися фондами бібліотеки і знайшли велику кількість необхідного матеріалу у діаспорній періодиці. Це, зокрема, поезії про св. Миколая, святомиколаївські сценки, поезії про Різдво, про Матір Божу, різдвяні оповідання, сценарії тощо. Від працівників бібліотеки дізналися, що створена вона з ініціативи Клубу української греко-католицької інтеліґенції на чолі з п. Іваном Гречком.

Окрім історичної, художньої літератури, велику частину усього фонду становлять твори на релігійну тематику. У бібліотеці є велика кількість релігійних католицьких видань: періодики, художньої літератури, публіцистики, критики, наукових монографій. Тому читачами бібліотеки є учні греко-католицького ліцею, духовної семінарії, науковці, що вивчають історію релігії, історію Церкви та ін. Бібліотека отримує з діаспори регулярно газети і журнали, має повне зібрання журналу "Світло" від 1950 р., "Патріархат", "Наша Церква" та багато інших.

Марійська Дружина сподівається продовжувати співпрацю з бібліотекою, радить всім завітати до цієї скарбниці духовності, культури, і стати її читачами.

Ще раз дякуємо працівникам бібліотеки, зокрема завідувачеві п. Любові Рудик за допомогу і підтримку. Хай Господь поблагословить Вашу працю!

МДМ церкви св. Онуфрія (Львів)

ЧАИНВОРД "ДОРОГОЮ СВЯТИХ"

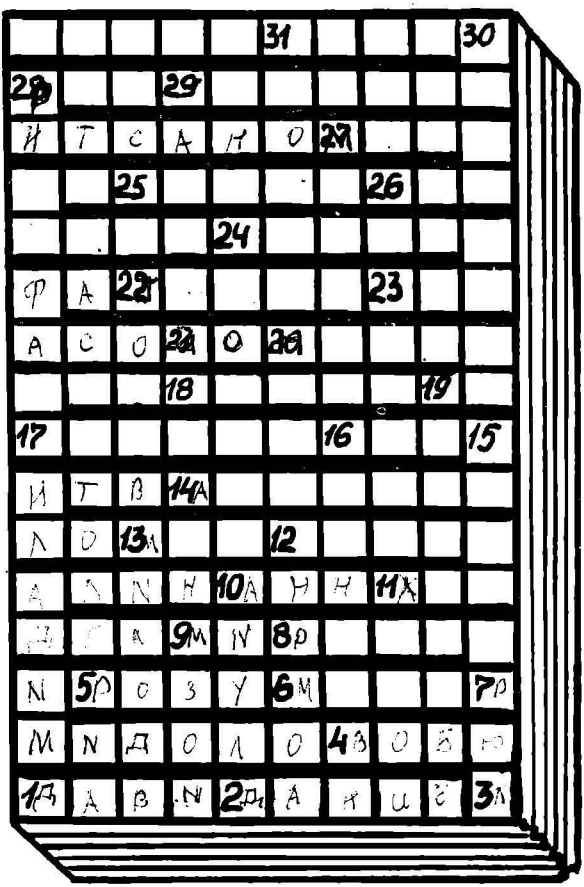

1. Ізраїльський цар, який склав багато псалмів. 2. Пророк, який передбачив прихід Месії. 3. Чеснота. 4. Київський князь, хреститель України. 5. Дар Святого Духа. 6. Місто, де св. Амвросія було іменовано єпископом. 7. Св. мученик, котрий за благословенням св. Димитрія став до боротьби з цісарським велетнем Лієм і переміг його в ім'я Христа. 8. Столиця Італії, центр Вселенської Церкви. 9. Жінка, якій з'явився Ісус після свого воскресіння. 10. Мати Пречистої Діви Марії. 11. Син св. Моніки, церковний письменник. 12. Старозавітній пророк, що описує падіння Ніневії, столиці Асирійської держави. 13. Розмова з Богом, яка веде до святості. 14. Місто, в якому народився Йоан Золотоустий. 15. Перший єпископ Єрусалиму, один із 12 апостолів. 16. Зброя проти диявола, панцир проти пекла. 17. Юнак із Кесарії, загинув мученицькою смертю близько 108 року. 18. Місто, де народився Савло (св. Павло). 19. Автор поетичної книги "Пісні пісень", цар, який уславився мудрістю. 20. Праведник, який був врятований Богом під час всесвітнього потопу. 21. Мученик за єдність Української Церкви із Вселенською Церквою. 22. Святий, загинув мученицькою смертю за імператора Діоклетіяна. 23. Свята монахиня, якій Христос об'явив своє Пресвяте Серце. 24. Місцевість, де народився святий Григорій. 25. Перший мученик за Христа, якого побили камінням. 26. Таємний учень Христа. 27. Чернечий дім, члени якого прямують до євангельської досконалості. 28. Жінка, про яку згадано в одній із книг Старого Завіту. Вона описує живими барвами хліборобське життя тих далеких часів в історії Ізраїля. 29. Побожний золотар, монах-пустельник у Єгипті. 30. Дочка італійського лицаря з Ассізі, свята черниця і довголітня настоятелька сестер Францисканок. 31. Брат св. апостола Петра, один із 12 апостолів.

Склала Леся ШТИКАЛО, м. Львів

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА ОТЦІВ ВАСИЛІЯН "МІСІОНЕР"

Альберт Бессер С. Й. ***Благословенна Анна-Марія Таїджі - ідеальна дружина, мати, теща.***

Чи можливо щоб одна людина сконцентрувала в собі найліпші властивості, притаманні дружині, матері, а навіть тещі? Виявляється, що так. Анна-Марія довела це ідеальним виконанням своїх обов'язків: у світському середовищі жила життям святих. Саме висвітленню цієї теми присвячена ця книга. Для широкого кола читачів.

Добра новина. Новий Завіт

Пропонована книга - своєрідний синтез чотирьох Євангелій і Діянь св. апостолів. Адресується широкому колу читачів.

Готуються до друку:

Свята місія з Ватикану (о. Патрило, о. А. Пекар, єп. С. Якимишин та ін.)

Джерела Божих ласк / Збірник проповідей